

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3026/2017. (II. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.486/2016/2. sorszámú végzése, valamint a Szegedi Ítéltábla Bf.II.556/2015/24. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély a Gyulai Törvényszék útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Bfv.III.486/2016/2. sorszámú, felülvizsgálati eljárásban meghozott végzése, valamint e végzés alapjául szolgáló, a Szegedi Ítéltábla Bf.II.556/2015/24. sorszámú ítélete sérti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében előírt elvet, amely szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezők, illetve az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz való jogot. Ezen kívül az indítványozói hivatkozás szerint a kifogásolt bírói döntések sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jogot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárásból fakadó követelményrendszer egyes elemeit, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jogot.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőügyben az indítványozót az első fokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2015. március 24. napján kelt ítéletében hat másik társával együtt bűnösnek mondta ki a korábban hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a Btk. 318. § (7) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő bűnszervezetben elkövetett csalás bűntettében és más egyéb bűncselekményekben. Az ügyészi és védelmi fellebbezések alapján eljáró Szegedi Ítéltábla a 2016. január 16. napján kelt ítéletében a tényállás megalapozottságának, a terhelték bűnösségének, illetve a bűncselekmények jogi minősítésének kérdéseiben nagyjából helyben hagyta a Gyulai Törvényszék ítéletét, azonban a kiszabott büntetések tekintetében az első fokú bíróság döntését megváltoztatta és a büntetéseket nagyobb részükben súlyosította.
- [4] Az indítványozó a fellebbezésében többek között azért kifogásolta a Gyulai Törvényszék ítéletét, mert egyfelől törvénytörőnek tartotta a titkos információgyűjtés lefolytatását és az abból származó bizonyítékok felhasználását, másfelől pedig ezzel összefüggésben kifogásolta, hogy nem nyílt lehetősége a titkos információgyűjtés során készült eredeti hangfelvételek meghallgatására. A fellebbezések alapján eljáró Szegedi Ítéltábla ezen indítványozói kifogások vizsgálata alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bűnügyben felhasznált titkos információgyűjtést törvényesen folytatták le, a belőle származó bizonyíték felhasználása során pedig a releváns eljárási jogszabályok előírásait megtartották. Ezen kívül a ítéltábla megállapította, hogy a bírósági eljárás során kizárólag a beszerzett hanganyagok leiratáról készített jegyzőkönyv állt rendelkezésre, ugyanakkor mivel a jegyzőkönyv hitelessége iránt kételyt ébresztő aggály nem merült fel, és ilyen aggályt a büntetőeljárásban szereplők egyike sem fogalmazott meg, így a hanganyag beszerzésére irányuló indítványt nem találta alaposnak (erről lásd: Szegedi Ítéltábla Bf.II.556/2015/24. sorszámú ítéletének 8–9. és 15–16. oldalait).
- [5] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelemmel támadta az ítéltábla jogerős ítéletét. Felülvizsgálati kérelmében a titkos információgyűjtés során készült eredeti hangfelvételek meghallgatásának elmaradását kifogásolta. E körben ismételten előadott álláspontja szerint a titkosszolgálati eszközök beszerzése törvénytörő volt és így bizonyítékként való felhasználásuk is törvénytörő. A Kúria a felülvizsgálati indítványt elutasításáról döntött. Indokolása szerint a felülvizsgálati kérelemben állítottak nem alaposnak meg feltétlen hatályon kívül helye-

zést eredményező eljárási szabálysértést, így felülvizsgálati eljárás lefolytatása a törvény szerint nem lehetséges (erről lásd: Kúria Bfv.III.486/2016/2. sorszámú végzésének 2–3. oldalait).

- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapítva elsődlegesen azt állítja, hogy a Kúria és az ítéletábra döntései sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárásból fakadó követelményrendszer egyes elemeit. Az indítványozó ezen alapjog sérelmével összefüggésben előadja, hogy az alkotmánybírói gyakorlatban a tisztességes eljárás követelményei között jelenik meg a „fegyverek egyenlőségének” elve, amely a védekezéshez szükséges adatok, valamint a vád alapjaként szolgáló bizonyítékok megismerésének jogát is felöli. Az indítványozói álláspont szerint e jog az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőeljárásban azért sérült, mert a titkos információgyűjtés során készített eredeti hangfelvételek meghallgatására nem, csak a hanganyag leírásáról készített jegyzőkönyvek megismerésére és birtoklására nyílt lehetősége. Az indítványozó ilyen indokolás mentén nevezi meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez fűződő jogának sérelmét is. Az indítványozó ezen alapjogok sérelmeként a titkos információgyűjtésből nyert bizonyíték hitelességét és bizonyító erejét vonja kétségbe. Emellett az indítványozó nevesíti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében előírt elv sérelmét, az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyes szabadsághoz való jog és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jog sérelmét is.
- [7] Az indítványozó ilyen okok mentén kezdeményezi a kifogásolt kúriai döntés, valamint az annak alapjául szolgáló első- és másodfokon meghozott büntetőbírói ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és azok megsemmisítését.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §-ban, illetve az Abtv. 29–31. §-ban előírt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [9] 3.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben nyílik lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért. Az indítványozó a Kúria döntését részben az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében megfogalmazott elvre alapítja, amely előírja, hogy az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek. Az Alaptörvény e szabálya ugyanakkor az alkotmánybírói gyakorlat alapján nem Alaptörvényben biztosított jog, így ennek megfelelően vélt sérelmére alkotmányjogi panasz sem alapítható {elsőként lásd: 3379/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [6], legutóbb megerősítette: 3256/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ebben a részben nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének.
- [10] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt előírás szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai értelmében az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ugyan megnevezi az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyes szabadsághoz való jog és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jog sérelmét, de az Alaptörvényben biztosított e jogok sérelmének alapjaként egyáltalán nem ad elő indokolást. Ebből következően az indítvány ezekben a részeiben, mivel nem tartalmaz olyan okfejtést, amelyből kitűnhet, hogy a kifogásolt bírói döntések miért sértik a felhívott alaptörvényi jogokat, nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek {elsőként lásd: 3172/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [14], legutóbb megerősítette: 220/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [11] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [12] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3246/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben és az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezményekben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [13] Az indítványozó mind az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert „fegyverek egyenlősége” elvének, mind pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében garantált védelemhez való jog sérelmére azzal összefüggésben hivatkozik, hogy az eljárásban a titkos információgyűjtés során készült hangfelvételt nem, csak a hanganyag leírásáról készített jegyzőkönyvet ismerhette meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában e bizonyíték hitelt érdemlőségét vonja kétségbe, valamint ennek megfelelően e bizonyíték bizonyító erejét vitatja. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében az ítélkező bíróság tényállás megállapítási, bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje, jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki álláspontját, valamint ennek megfelelően saját maga dönthessen a tényállás megállapításáról. Az ügyben eljáró bíróság által elfogadott bizonyítékok mérlegelésének ilyenén felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelmezett jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; legutóbbról lásd: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügygel összefüggésben megállapítja, hogy mind az első fokon eljáró törvényszék, mind pedig a fellebbezések alapján eljáró ítélőtábla részletesen vizsgálta és ítéletének indokai között számot is adott arról, hogy mely szempontok mentén tekinti a hanganyag leírásáról készített jegyzőkönyveket a büntetőeljárás törvény előírásainak megfelelően beszerzett és így a büntetőeljárás során a tényállás megállapításához szabadon felhasználható bizonyítéknak (ezen indokolásokról lásd: Gyulai Törvényszék 3.B.276/2013/345. sorszámú ítéletének 131–133. oldalait, valamint a Szegedi Ítélőtábla Bf.II.556/2015/24. sorszámú ítéletének 14–17. oldalait). Az indítványozó ehhez képest alkotmányjogi panaszában a bizonyíték felhasználhatóságát meghatározó feltételek fennállását nem vitatja, vagyis nem jelöl meg olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amely a titkos információgyűjtésből nyert bizonyíték büntetőeljárásban történő felhasználhatóságának megítélését befolyásolhatja vagy megkérdőjelezi. Ennek megfelelően az indítvány a szóban forgó bizonyíték felhasználását érintő alaptörvény-ellenességi kételyt nem vet fel. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában az eljáró bíróságok bizonyíték értékelését vitatja, amikor a lehallgatási hanganyag leírásáról készített jegyzőkönyvnek tulajdonított bizonyító erőt vonja kétségbe. Ennek ismételt felülvizsgálatától azonban az Alkotmánybíróság a következetes gyakorlata szerint tartózkodik. Az indítványozói hivatkozás alapján az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy a tényállás megállapítását és így az indítványozó elítélését nem kizárólag az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bizonyíték, hanem számos további bizonyíték megalapozta {erről lásd: Gyulai Törvényszék 3.B.276/2013/345. sorszámú ítéletének 33. oldalát; hasonlóan lásd: 3212/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [8]}. Az Alkotmánybíróság ezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem ad elő olyan alaptörvény-ellenességet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést. Az Alkotmánybíróság jelen ügygel összefüggésben az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket nem értékelte alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában, illetve az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban, részben pedig az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági

feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. február 7.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/991/2016.

